

Elevorganisasjonen
Akersbakken 12

0172 OSLO

Vedrørende oppfyllelse av minstetimetallet i fag

Utdanningsdirektoratet viser til deres brev til Kunnskapsdepartementet datert 12.01.2012, oversendt til oss i brev datert 31.01.2012. Vi beklager at henvendelsen har blitt liggende så lenge ubesvart.

Dere skriver at dere ikke kan gå med på at det kalles opplæring når elevene blir satt alene, når timene ikke er knyttet opp mot kompetansemål eller når muligheten til veiledning er fraværende. Videre mener dere at alt bortfall av undervisning med lærers fravær som årsaker er uakseptabelt. I denne sammenheng ber dere om en avklaring av hva som legges i opplæringsbegrepet. Videre ber dere om at Kunnskapsdepartementet gjennomfører en kartlegging av om elevenes rett til minste timetall blir ivaretatt.

Utdanningsdirektoratets vurdering

Med opplæring må forstås opplæringsaktiviteter som er egnet til å oppfylle de samlede kompetansemålene i fag. Årstimetallet oppfylles ved at det gis opplæring i hvert enkelt fag tilsvarende det timetallet som er fastsatt. Det vises her til pkt. 5.2 i Rapport fra Utredningsgruppen for årstimetall og eksamen (2010). Videre står det følgende i rapporten: «Årstimetallet avsatt til opplæring i fag kan ikke brukes til andre aktiviteter uten at det foreligger hjemmel. Uten tilstrekkelig hjemmel er årstimetallet bindende og ufravikelig. Slik hjemmel må gis i lov eller forskrift, jf. omtale nedenfor. Det finnes imidlertid ikke et hjemmelsgrunnlag som i sin alminnelighet og etter skolens eget skjønn tillater skoleaktiviteter som ikke kan defineres som opplæring i kompetansemål i fag.»

Opplæringen skal altså være i samsvar med Læreplanverket for Kunnskapsløftet, herunder fag- og timefordelingen og kompetansemålene, jf. kapittel 1 i forskrift til opplæringsloven. Videre skal opplæringen ledes av en lærer. Skoleeier har ansvaret for at all opplæring ledes av en person som oppfyller kompetansekravene, kfr. opplæringsloven § 10-1 og forskrift til opplæringsloven kapittel 14. Kravet gjelder for all opplæring og er knyttet til den som har hovedansvaret for opplæringen/undervisningsøkten, se dog opplæringsloven § 10-6. I tillegg til den som har hovedansvaret for opplæringen, kan man bruke assistenter o.l.

Hovedregelen er at eleven skal ha opplæringen sin i klassen/basisgruppen, eventuelt for en mindre del av opplæringen i en annen gruppe. Gruppene må ikke være større enn det som er pedagogisk og trygghetsmessig forsvarlig. Dette følger av opplæringsloven § 8-2. Opplæringen skal også tilpasses den enkelte elevs evner og forutsetninger, jf. opplæringsloven § 1-3 første ledd. I følge de forskriftsfestede "Prinsipper for opplæringa" er "Tilpassa opplæring for kvar einskild elev er kjenneteikna ved variasjon i bruk av lærestoff, arbeidsmåtar og læremiddel og variasjon i organisering av og intensitet i opplæringa. Elevane har ulike utgangspunkt, bruker ulike læringsstrategiar og har ulik progresjon i forhold til nasjonalt fastsette kompetansemål."

I videregående opplæring er det åpnet for organisert studiearbeid i forskrift til opplæringsloven § 3-47 syvende ledd. Organisert studiearbeid forutsetter at eleven ønsker

Postadresse:
Postboks 9359 Grønland, 0135 OSLO
Besøksadresser:
Schweigaards gate 15 B, Oslo
Britveien 4, Molde
Parkgata 36, Hamar

Telefon:
+47 23 30 12 00
Telefaks:
+47 23 30 12 99

E-post:
post@utdanningsdirektoratet.no
Internett:
www.utdanningsdirektoratet.no
Org.nr.:
NO 970 018 131 MVA

Bankgiro:
7694 05 10879
IBAN:
NO8876940510879
BIC/SWIFT
DNBANOKK

å utføre skolearbeid på denne måten, samt at vedkommende har en forhåndsavtale med faglærer eller rektor.

Årstimetallet var tema for felles nasjonalt tilsyn i 2008. Gjenstand for kontroll i dette tilsynet var om fylkeskommunene hadde etablert et forsvarlig system for ivaretagelse av elevenes rett til et minste årstimetall i læreplanenes spesielle del. Ingen av fylkeskommunene oppfylte lovens krav til forsvarlig system for oppfyllelse av elevens rett til minste årstimetall. Etter dette tilsynet ble det som kjent nedsatt en utredningsgruppe med representanter fra flere organisasjoner mv., bl.a. Elevorganisasjonen, kfr. også ovenfor. Utredningsgruppen la vekt på å få fram et faktagrunnlag om sektortilstanden, regelverksinnholdet og hvilke alternativer som kan legge til rette for å oppnå samsvar mellom regelverk og praksis. Rapporten ble oversendt til Kunnskapsdepartementet, og departementet sendte 02.11.2011 forslag om endringer i regelverket på alminnelig høring. Utdanningsdirektoratet har per i dag ikke planer om å gjennomføre en særskilt kartlegging av hvordan skoleeierne oppfyller fag- og timefordelingen. Vi viser imidlertid til at Kunnskapsdepartementet arbeider med en stortingsmelding om Kunnskapsløftet som er planlagt fremlagt våren 2013.

Vennlig hilsen

Cathrine Børnes
avdelingsdirektør

Sunniva Schultze-Florey
førstekonsulent

Dokumentet er elektronisk godkjent